

danste Stat med særlige Landsrettigheder. Jeg fremhæver derhos dets § 2, hvor der tales om den edelige Forsikring, som Kongen, forinden han tiltraadte Regjeringen, skulde afgive skriftlig i Statsraadet om ubrødelig at holde Islands særlige Forsatningslov, og jeg beder med Hensyn til dette Punkt Thinget om at erindre, at, dengang vi havde en Fællesforsatningslov ved Siden af den særlige Grundlov, var der ikke engang i Kongeriget særlige Grundlov optaget en saadan særlig Bestemmelse, men man søgte sig i saa Henseende betrygget ved, hvad der fandtes i Fællesforsatningsloven af 2den October 1855. Jeg fremhæver derhos de særlige Regler om Ministeransvarligheden. Det hedder jo i det omtalte Udkasts § 8: „Ministeren er ansvarlig for Regjeringens Førelse. Hans Ansvarlighed bestemmes nærmere ved Lov“. Lov betyder naturligviis paa dette Sted en af Kongen og Althinget vedtagen Lov. Jeg maa dog, forsaavidt der tidligere idag er blevet hentet meget stærke Indvendinger fra et saadant Udtryk i det omtalte Udkast, i Forbigaaende bemærke, at det jo ikke derved var udelukket, at der, for at en saadan for Island vedtagen Lov, f. Ex. med Hensyn til Islands Repræsentation i Rigsdagen, kunde blive anvendelig, tillige vilde behøves en Lov vedtagen af selve Rigsdagen. Jeg vil ikke indlade mig paa, hvad der i saa Henseende vilde være rigtigt eller ikke, men jeg kunde vel tænke mig den Fremgangsmaade, at man ikke vilde paatvinge Island en Repræsentation med Hensyn til fælles Sager i Rigsdagen, medmindre det selv gennem Althinget gik ind derpaa, medens Island naturligviis ligesaa lidt og i høiere Forstand endnu mindre gennem en Lov, vedtagen af Kongen og Althinget, kunde paatvinge Rigsdagen at modtage Islændere som Repræsentanter. Dette er selvfølgeligt, og jeg bemærker det, som sagt, kun i Forbigaaende. Men jeg fremhæver altsaa den ganske almindelige Opstilling i Udkastets § 8 af en Ministeransvarlighed, som nærmere bestemmes ved Lov, og som maatte gjøres gjældende — dette ligger i Udkastet — ved en islandsk Domstol, og jeg beder dette bragt i Forbindelse med den 5te midlertidige Bestemmelse i Udkastet, hvori det hed: „Indtil en

Omordning af Domstolene er fæstet ved Lov, vedbliver Kongeriget Danmarks Høiesteret at være øverste Appellinstants i Henhold til de herom gjældende Love“, hvilket med andre Ord vilde sige, at en islandsk Althingslov, stadfæstet af Kongen, kunde affasse Høiesteret som øverste Domstol for Island, hvorefter den islandskke Ministeransvarlighed altsaa praktisk vilde være at gennemføre for en paa Island siddende Domstol. Nu beder jeg atter erindret, at den islandskke Minister jo ikke vilde sidde paa Island; dette var umuligt, da han skulde være ved Centralregjeringen, idet det var ligefrem forudsat i Udkastet, at Kongen udnævnte en islandsk Minister, der var bosat i Kjøbenhavn. Man maa ikke svare mig med Hensyn til det Billede, som jeg her i saa Træk har anskuelliggjort, at Althinget vilde være rimeligt, og at det nok kunde vide, at det ikke vilde føre til Noget, og at det derfor heller ikke vilde forsøge paa at gøre den politiske Ansvarlighed gjældende mod en af Kongeriget's Ministre, eftersom det ikke kunde vente, at han vilde blive udleveret for at forsvare sig for en islandsk Domstol. Hvad der var rimeligt eller ikke, skal jeg ikke indlade mig paa — det blev i Althinget selv erkjendt, at det var bedre at faae en praktisk, begrændset Ansvarlighed for Localregjeringen end denne Ministeransvarlighed —, men hvad jeg med Sikkerhed kan sige, det er, at man ikke i Lovene skal skrive saadanne Sætninger, som ere ligefrem unaturlige og uigjennemførlige. Man kan, saa meget man vil, gøre gjældende, at det er ønskeligt at give den islandskke Forsatningslov en vis Sidestilling med den almindelige Grundlov; man kan, om man vil, paaberaabe sig den vestindiske Colonialforsatningslov af 1863, som ogsaa har faaet et temmelig storartet Anlæg og et formelt Præg, der paa flere Punkter minder om Landets almindelige Grundlov. Dette kan dog paa ingen Maade retfærdiggjøre, at man optager den Art af de allervigtigste politiske og statsretlige Bestemmelser uden at gøre sig Rede for, hvorledes de virkelig praktisk kunne gennemføres. Dette stiller Forholdet skjævt og ligefrem under en falsk Belysning, der er meget farlig. Jeg beklager meget, at den afdøde Justitsminister kunde